

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

**Torbjörntorps Förskola och Fritidshem
Gottepåsen, Falköping**

Läsåret 2022-2023

Framtagen av: Pedagoger och rektor på Gottepåsen

reviderad 221010

Innehåll

1. Inledning
2. Utgångspunkt
3. Vad säger lagar och styrdokument?
4. Vad betyder de olika begreppen
5. Ansvarsfördelning
6. Främjande arbete
7. Plan för utvärdering av föregående plan och kartläggning av nuläge
8. Utvärdering av föregående plan
9. Kartläggning av nuläge
10. Handlingsplan för läsåret 2022/2023
11. Åtgärder vid akuta situationer och ansvar för dessa

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

1. Inledning

Förskolan/fritidshemmet är skyldig att förebygga och motverka diskriminering och kränkande behandling samt att utreda, åtgärda och dokumentera.

Vi på Gottepåsen lägger särskild vikt vid de grundläggande normer och värden som ska präglar arbetet på förskolan/fritids. På vår förskola/fritids ska alla kunna känna sig trygga och accepterade. Ingen ska behöva känna sig kränkt, trakasserad, diskriminerad eller illa behandlad på något annat sätt.

All personal har ett gemensamt ansvar för att ingripa och agera i situationer där det kan misstänkas att någon bryter mot reglerna mot diskriminering och kränkande behandling. Ansvaret för att ingripa och agera gäller oavsett var eller vem som begår regelbrottet.

2. Utgångspunkt

Utgångspunkten för vårt arbete rörande planen är alla människors lika värde. Detta innebär för oss att alla oavsett ålder, utseende, kön, religion, etnicitet, personligt ställningstagande, ekonomiska förutsättningar, funktionshinder eller sexuell läggning, ska känna trivsel och trygghet på vår förskola/fritids och visa respekt för varandra.

3. Vad säger lagar och styrdokument?

Skollagen 1 kap. 2 § tredje stycket: Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde samt respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden.

Diskrimineringslagen (2008:567): Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Läroplan för förskolan 18: Verksamheten ska präglas av omsorg om individens välbefinnande och utveckling. Inget barn ska i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling.

Läroplanen SKOLFS 2011:144: Alla som arbetar inom skolan ska aktivt främja likabehandling av individer och grupper, samt uppmärksamma och vidta nödvändiga åtgärder för att motverka, förebygga och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. (2.2 Normer och värden)

Utdrag ur Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (2018:1197):
“Alla barn är lika mycket värda. Inga barn får bli diskriminerade, det vill säga sämre

behandlade. Varje barn har rätt att bli respekterad som den person den är och har rätt att bli lika behandlad och skyddas mot alla former av våld och övergrepp.”

4. Vad betyder de olika begreppen?

De olika diskrimineringsgrunderna är: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, samt ålder.

Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Med *direkt diskriminering* menas att personer behandlas sämre än andra personer och behandlingen har sin orsak i någon av de fem diskrimineringsgrunderna. *Indirekt diskriminering* innebär att en person missgynnas av en rutin eller en regel som tillämpas i verksamheten. Det kan vara en regel som verkar vara neutral men som missgynnar någon med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en persons värdighet och som har samband med någon av nedanstående diskrimineringsgrunder:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- ålder

Annan kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barns värdighet men inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Kränkande behandling är en subjektiv bedömning. Det är inte handlingen i sig som är kränkande, utan om en handling upplevs som kränkande av den som utsätts. Gemensamt för all kränkande behandling är när någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Både förskolepersonal och barn kan göra sig skyldiga till trakasserier och kränkande behandling.

Kränkningar kan vara:

- Verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad bög, hora)
- Fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag)
- Psykosociala (t.ex. att bli utsatt för ryktesspridning, utfrysning, alla går när man kommer)
- Text och bildburna (t.ex. brev, e-mail, sms, lappar, kik, skype)

Mobbning är när någon kränks systematiskt och vid upprepade tillfällen, vilket skiljer mobbning från andra former av kränkande behandling. Vidare råder obalans i makt mellan den som mobbar och den som utsätts för mobbning.

Det är alltid det utsatta barnets upplevelse som ligger till grund för förskolans/fritidshemmets arbete med kränkningar.

5. Ansvarsfördelning

Utdrag ur Skollagen (2010:800) 6 kap. 10 §

“En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).”

Lpfö18 2.8 Rektorns ansvar

“Rektorn har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- *inkludera arbetet med jämställdhet i det systematiska kvalitetsarbetet,*
- *förskolans arbete med aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling genomförs och dokumenteras fortlöpande,”*
- *Den reviderade planen presenteras till styrelsen*

Ur Lpfö18 2.1 Normer och värden

“Arbetslaget ska

- *visa respekt för individen och medverka till att skapa ett demokratiskt klimat, där barnen får möjlighet att känna samhörighet och utveckla ansvar och solidaritet,*
- *samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,*
- *medvetet och aktivt arbeta med jämställdhet,*
- *stimulera barnens samspel samt hjälpa och stödja dem att bearbeta konflikter, reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra,*
- *uppmärksamma och problematisera etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,*
- *uppmärksamma barnen på att människor kan ha olika värderingar som styr deras uppfattningar och handlingar och samtidigt förankra de grundläggande värdena, och*
- *samarbeta med vårdnadshavare, samt diskutera regler och förhållningssätt i förskolan med vårdnadshavare, för att främja barnets utveckling till en ansvarsställande människa och samhällsmedlem.*

6. Främjande arbete

All personal på förskolan ska arbeta kontinuerligt, tillsammans med barn och föräldrar, för att motverka trakasserier, kränkande och diskriminerande behandling.

Vi gör detta genom att hålla förskolans grundläggande värden (Lpfö18, Skolverket) högt med stöd i läroplanens mål beträffande normer och värden.

Vi arbetar kontinuerligt utifrån materialet *Kompisböckerna* där vi tillsammans med Kanin och Igelkott behandlar ämnen som att *dela med sig, säga stopp, prata om det, visa känslor* m.m. Böckerna för de lite äldre barnen handlar om barnkonventionens artiklar om barns rättigheter såsom att *känna trygghet, lika värde, säga sitt* m.m.

Barnen gör som vi gör och inte som vi säger. Vi har under förra och detta läsåret lagt extra vikt vid hur vi pedagoger kommunicerar och hur ett gott samarbete kan se ut mellan oss vuxna. På medarbetarutbildning fick vi lära oss mer om oss själva, varandra och hur våra olika personligheter påverkar samarbetet oss emellan. Vi fick också mer kunskaper om feedback och gruppdynamik.

7. Plan för utvärdering av föregående plan och kartläggning av nuläge

Utvärdering av föregående plan bygger på dokumentation från arbetslagen och föräldraenkät som går ut i slutet på vårtermin

Kartläggning av barnens trygghet och trivsel sker under början av höstterminen. Exempel på kartlägningsarbete:

- planerade samtal med barnen, hur de trivs, var de helst leker,
- gå trygghetsvandring och prata med barnen, finns det någon plats på förskolan som de upplever otrygg
- vad leker barnen helst med och i vilka miljöer finns det "lekmönster" utifrån kön som behöver brytas/vidgas,
- upplever barnen att de får vara med och bestämma?
- finns det annat utifrån diskrimineringsgrunderna som vi vuxna behöver vara uppmärksamma på?
- Kartläggning sammanställs av pedagoger på varje avdelning.
- Planen redovisas på informationsmötet och går sedan att finna i vår medlemsmapp

8. Utvärdering av föregående plan 21/22

I Utvärderingen ser vi att arbetet med kompisböckerna och värdegrunden har gett ett gott resultat i barngrupperna. Barnen är måna om varandra

I föräldraenkäten kan vi utläsa en hög procent nöjda föräldrar vad gäller tryggheten bland våra barn. Vi tar till oss av de kommentarer vi fått och fortsätter utveckla verksamheten.

Barnen vill ibland favorisera och bestämma platser i tex led, matsal och buss, vilket kan leda till en känsla av utanförskap och osämja

Vi har jobbat med tydliggörande pedagogik, TAKK (tecken) AKK (bilder) i alla barngrupper vilket vi har sett gott resultat av.

Pedagogerna har i olika utsträckning använt sig av de redskap de fick med sig i medarbetarutbildningen

9. Kartläggning av nuläge

Trygghetsvandring utförs på varje avdelning både ute och inne i september.

Observation sker i barngrupperna med hjälp av olika observationsverktyg.

10. Handlingsplan för läsåret 2022/2023

Specialpedagogik i förskolans praktik - En tillgänglig förskola Modul 2 del 3: Språk och kommunikation för alla.

Vi jobbar vidare med Tecken som stöd och bildstöd, TAKK och AKK

Värdegrundsarbete med Kompisböckerna kanin och igelkott som start på höstterminen.

Åtgärder och uppföljning från trygghetsvandring och observationer i barngrupp:

Pedagogerna är nära barnen i leken och vägleder där det behövs, vi delar barngruppen i mindre enheter, pedagoger bestämmer platser i kön, matsal och buss, På samlingen varje dag uppmärksammar vi alla barn som är på förskolan och vilka som är hemma.

Plan mot diskriminering och kränkande finns med på våra APT och på barnkonferens

Medarbetarutbildning där vi arbetade med feedback.

Vi tränar på feedback med jagbudskap.

Vi reflekterar över vårt eget agerande och förhållningssätt.

11. Åtgärder vid akuta situationer och ansvar för dessa:

Om ett barn utsätts för trakasserier eller annan form av kränkande behandling av ett annat barn följs nedanstående plan:

För vårdnadshavare till fritidsbarn går det ut en samtyckesblankett på hösten till att fritidspersonal får lov att kontakta skolan om kränkning eller trakasserier skett. Detta för att få en helhet och möjlighet till hjälp av skolans kurator om händelser sker även under skoltid.

1. Vårt första fokus är att försöka trygga den som blivit kränkt eller illa behandlad. Det gör vi genom att lyssna, ta reda på vad som hänt, visa omhändertagande och berätta vad vi ska göra åt det och barnet får förmedla sina tankar.

2. Det andra är att trygga den som kränkt eller gjort någon illa. Det gör vi genom att lyssna, ta reda på vad som hänt och berätta vad vi kommer att göra åt detta, barnet ges möjlighet att framföra sina tankar.

3. Vårdnadshavare informeras om vad som skett och vår åtgärd i samband vid hämtning eller vid ett personligt samtal

4. Vid mindre incidenter utförs alltid punkt 1-3. Vid händelser av mer allvarlig karaktär eller händelse som upprepar sig vidtas nedanstående åtgärder.

5. Rektor meddelas och hjälper till skapa utrymme i tid.

6. För att få till en förändring måste vi som personal skapa ett enskilt möte där trygghet och lösning är i fokus. Ansvaret ska läggas på den som kränker, men samtidigt måste vi vårda relationen. Det gör vi med frågor som "Hur tänker du att vi kan lösa detta" eller "Kan jag hjälpa dig lösa detta". I båda fallen så informeras barnen om förskolan/fritidshemmets rutin vid misstänkta kränkningar. Detta är till för att skapa förutsägbarhet och tydlighet.

7. Vi granskar vår organisation och ser över om det är något i verksamheten som brister och hur vi kan förekomma att trakasseri eller kränkning kan ske. Vi dokumenterar vad vi kan förändra i vår verksamhet för att hjälpa barnet.

8. Vårdnadshavare kontaktas och informeras om vad som hänt och vad som beslutats. Det är viktigt att berörda vårdnadshavare informeras så fort som möjligt när ett barn upplever sig blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Vi dokumenterar samtalet.

9. Varje månad i barnkonferens tar vi upp nuläget i varje barngrupp.

10. Rapport till styrelse lämnas varje månad.

Om ett barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan form av kränkande behandling av en vuxen följs nedanstående plan:

1. Misstanke om att kränkande behandling förekommer anmäls skriftligen till rektor eller huvudman.

2. Rektor anmäler till huvudman, ordförande.

3. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

4. Vårdnadshavare informeras om vad som skett och vilka åtgärder som gjorts.

5. Rektor träffar regelbundet den personal som kränkt barnet och samtalar om hur verksamheten med berört barn fungerar.

6. Rektor följer upp ärendet med barnet och hans/hennes vårdnadshavare.

Om en personal utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan form av kränkande behandling av en annan vuxen följs nedanstående plan:

1. Misstanke om att kränkande behandling förekommer anmäls skriftligen till rektor eller facklig företrädare eller huvudman.
2. Vid anmälan görs en bedömning av anmälan snarast och berörda parter träffas och enas om en strategi för hantering av situationen.
3. Ordförande underrättas.
4. Facklig organisation underrättas.
5. Enskilda samtal med den/de som anses ha utfört den kränkande handlingen genomförs av rektor/huvudman. Vid behov upprättas en åtgärdsplan. Samtalen dokumenteras.
6. I vissa fall kan polis och arbetsmiljöverk kontaktas.